Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0003

Direktiva za pravednu tranziciju u svijetu rada: osiguravanje otvaranja radnih mjesta i revitalizacija lokalnih gospodarstava

Rezolucija Europskog parlamenta od 20. siječnja 2026. s preporukama Komisiji o Direktivi za pravednu tranziciju u svijetu rada: osiguravanje otvaranja radnih mjesta i revitalizacija lokalnih gospodarstava (2025/2131(INL))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir članke 153. i 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za pravna pitanja o predloženoj pravnoj osnovi,

– uzimajući u obzir članke 47. i 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir članke 4., 9., 46., 149., 151., 153., 162., 164., 174. do 178. i 349. UFEU-a,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenu „Europski zeleni plan” (COM(2019)0640),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. ožujka 2021. naslovljenu „Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava” (COM(2021)0102),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost[1],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju[2],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i

[1] SL L 57, 18.2.2021., str. 17.
[2] SL L 231, 30.6.2021., str. 1.

Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013[3],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013[4],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2023/955 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku i o izmjeni Uredbe (EU) 2021/1060[5],

– uzimajući u obzir Direktivu 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ[6],

– uzimajući u obzir brifing u okviru procjene europske dodane vrijednosti iz rujna 2025. naslovljen „Direktiva za pravednu tranziciju u svijetu rada: osiguravanje otvaranja radnih mjesta i revitalizacija lokalnih gospodarstava,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. studenoga 2023. o stvaranju radnih mjesta – pravedna tranzicija i ulaganja s učinkom,

– uzimajući u obzir rezoluciju Međunarodne organizacije rada (MOR) o pravednom prelasku na okolišno održiva gospodarstva i društva za sve[7],

– uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette od 10. travnja 2024. naslovljeno „Više od tržišta”,

– uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija od 9. rujna 2024. naslovljeno „Budućnost europske konkurentnosti” („Draghijevo izvješće”),

– uzimajući u obzir Plan za kvalitetna radna mjesta,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. rujna 2025. o ulozi kohezijske politike u podupiranju pravedne tranzicije,

– uzimajući u obzir Preporuku Vijeća o pravednoj tranziciji prema klimatskoj neutralnosti iz 2022.,

– uzimajući u obzir Preporuku Vijeća o pravednoj tranziciji prema klimatskoj neutralnosti iz 2022. i ključne poruke Odbora za

---

3 SL L 231, 30.6.2021., str. 21.
4 SL L 153, 3.5.2021., str. 48.
5 SL L 130, 16.5.2023., str. 1.
6 SL L 275, 25.10.2003., str. 32.
7 ILC.111/Rezolucija V., 16. lipnja 2023.

zapošljavanje i Odbora za socijalnu zaštitu o njezinoj provedbi,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2020. o jakoj socijalnoj Europi za pravednu tranziciju,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 9. rujna 2025. o javnoj nabavi,

– uzimajući u obzir Političke smjernice za sljedeću Europsku komisiju (2024. – 2029.),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. veljače 2025. o planu za čistu industriju (COM(2025)0085),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije iz srpnja 2025. naslovljenu „Okvir za mjere državne potpore kojima se podupire plan za čistu industriju” (C/2025/3602),

– uzimajući u obzir Izjavu iz La Hulpea o budućnosti europskog stupa socijalnih prava od 16. travnja 2024.,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje (EMCO) Vijeća Europske unije od 6. lipnja 2025. o dimenzijama kvalitete radnih mjesta,

– uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 4. prosinca 2024. naslovljeno „Ususret zakonodavnom prijedlogu o pravednoj tranziciji i instrumentima politike EU-a koji jačaju socijalnu komponentu europskog zelenog plana”,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A10-0261/2025),

A. budući da zelena i digitalna tranzicija na različite načine imaju duboki transformacijski učinak na europska gospodarstva, društva, regije i radna mjesta, zbog čega su potrebne sveobuhvatne mjere socijalne politike i politike zapošljavanja kako bi se spriječili negativni učinci i promicala gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija; budući da je za dugoročni prosperitet, dobrobit, održivost, rast i konkurentnost Europe neophodan učinkovit prelazak na klimatski neutralno i digitalizirano gospodarstvo te smanjenje ovisnosti o opskrbi energijom; budući da će konačni uspjeh dvostruke tranzicije uvelike ovisiti o tome je li ona pravedna i uključiva za radnike, poduzeća i regije te doprinosi li socijalnoj pravdi za sve, s posebnim naglaskom na najranjivijim skupinama, kako bi se osiguralo da nitko ne bude zapostavljen; budući da bi samo pravedna tranzicija mogla donijeti korist od 261 milijarde EUR godišnje, posebno rješavanjem socijalnih nejednakosti i regionalnih razlika[8]; budući da će se putovi svake pogođene regije razlikovati ovisno o

8 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774668/EPRS_BRI(2025)774668_EN.pdf.

njihovoj gospodarskoj i društvenoj stvarnosti;

B. budući da su učinci dvostruke tranzicije na zapošljavanje asimetrični diljem Unije i da se socioekonomski učinak znatno razlikuje među različitim regijama; budući da se javlja prostorni izazov jer se radna mjesta u modernom, resursno učinkovitom i konkurentnom gospodarstvu mogu otvoriti i u drugim regijama koje nisu suočene s gubitkom radnih mjesta;

C. budući da bi se tranzicijama trebalo upravljati tako da se osigura socijalna uključenost, smanji siromaštvo i nejednakosti i iskoristi potencijal za otvaranje kvalitetnih radnih mjesta, potiče demokracija na radnome mjestu, štite prava radnika i podižu radni standardi u pogođenim sektorima;

D. budući da su tržišta rada EU-a i dalje teritorijalno podijeljena i budući da kvaliteta radnih mjesta i ugovori o radu pokazuju porast nestandardnih oblika, posebno među mladima;

E. budući da bi pri upravljanju prelaskom na ugljično neutralno gospodarstvo uz podupiranje prelaska na nova kvalitetna radna mjesta u novim sektorima trebalo zadržati postojeća radna mjesta i sektore te ih prilagoditi održivijim i čistim industrijama i tehnologijama u korist ljudi, posebno onih koji žive na pogođenijim područjima; budući da je ključno staviti poseban naglasak na regije i industrije koje ovise o fosilnim gorivima jer će ih trebati preoblikovati kako bi se ispunile klimatske obveze Unije; budući da je važno da svi, uključujući radnike i tražitelje zaposlenja, primaju podršku u kontekstu tranzicije kako bi se osiguralo razumijevanje i prihvaćanje te učinkovitost ciljeva dugoročne strategije do 2050.; budući da je, kako je pokazalo istraživanje Eurofounda[9], široka uključenost civilnog društva, socijalnih partnera i javnih tijela u proces tranzicije ključna za osiguravanje i pravednu raspodjelu dobiti od gospodarske aktivnosti i resursa, kao i za snalaženje u sukobima;

F. budući da gospodarska preobrazba Europe zahtijeva snažno usredotočenje na konkurentnost i rast; budući da se poduzetnicima i stvarateljima radnih mjesta moraju pružiti odgovarajući uvjeti za ulaganje i širenje te da je osiguravanje učinkovite upotrebe sredstava ključno za privlačenje privatnih ulaganja; budući da je važno da građani, kako u urbanim tako i u ruralnim područjima, sudjeluju u pravednoj tranziciji kojom se konkurentnost uravnotežuje sa solidarnošću i da podupiru tu tranziciju te da mogu biti sigurni da će njihovo radno mjesto, prihod i način života biti zaštićeni kako nitko ne bi bio zapostavljen;

G. budući da, iako su brojne važne zakonodavne i nezakonodavne inicijative Unije usmjerene na rješavanje ili olakšavanje učinaka

---

9 Eurofound (2024.), Stvaranje novog društvenog ugovora za pravednu tranziciju: Djeluje li partnerstvo? Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg.

dvostruke tranzicije (posebno mehanizam za pravednu tranziciju, FPT, EGF, Unija vještina, Socijalni fond za klimatsku politiku, ESF+ i Mehanizam za oporavak i otpornost) te povećanje konkurentnosti, u zakonodavnom i političkom okviru i dalje postoje nedostaci kad je riječ o poremećajima na radnom mjestu, pravima radnika, socijalnoj zaštiti, socijalnom dijalogu te mogućnostima u području obrazovanja i osposobljavanja; budući da se samo djelovanjem na razini Unije može osigurati stvarna dodana vrijednost i istodobna uzlazna socijalna konvergencija kako bi se ostvarilo obećanje da nitko neće biti zapostavljen, uzimajući u obzir nacionalne modele tržišta rada i tradicije;

H. budući da je u Draghijevu izvješću trajni nedostatak vještina identificiran kao prepreka inovacijama, usvajanju tehnologija i naporima za dekarbonizaciju, što ometa rast i konkurentnost; budući da je gotovo 80 % malih i srednjih poduzeća u EU-u izjavilo da ima poteškoće u pronalaženju radnika s odgovarajućim vještinama; budući da zbog nazadovanja sustava obrazovanja i osposobljavanja, posebno obrazovanja i osposobljavanja odraslih, radna snaga ostaje nepripremljena za dvostruku tranziciju; budući da je sudjelovanje u obrazovanju odraslih i dalje nedovoljno jer samo 39,5 % odraslih godišnje[10] sudjeluje u osposobljavanju, što je znatno ispod cilja za 2030. od najmanje 60 %, a oko 50 milijuna više radnika trebalo bi proći osposobljavanje kako bi se to postiglo[11];

I. budući da ulaganjem u visokokvalificirani razvoj EU može potaknuti pozitivan ciklus povećane produktivnosti, viših plaća i veće gospodarske jednakosti; budući da će gotovo 50 % odraslih možda trebati usavršavanje ili prekvalifikaciju[12]; budući da će samo u energetskom sektoru EU-a do 2030. biti potrebno najmanje 145 000 kvalificiranih radnika[13]; budući da je čista tehnologija jedan od pokretača gospodarskog blagostanja u Europi jer je samo u 2023. godini doprinosila 30 % rasta EU-a i otvaranju milijuna radnih mjesta[14];

J. budući da bi se europskim strategijama za vještine, konkurentnost i ulaganja trebale stvoriti prilike i za velika poduzeća i za mala i srednja poduzeća, uz istodobno zadovoljavanje nacionalnih, regionalnih i lokalnih potreba; budući da su politike kojima se jačaju industrijski kapaciteti, potiče poduzetništvo i gradi radna snaga s vještinama prilagođenima lokalnim okolnostima ključne kako bi se

---

10 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52025DC0090

11 Draghijevo izvješće, str. 37.

12 https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/4223#group-downloads.

13 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4826f429-0545-11f0-b1a3-01aa75ed71a1/language-en.

14 https://www.cedefop.europa.eu/en/news/green-transition-creates-more-jobs-it-destroys

osiguralo da svi Europljani mogu imati koristi od rasta i inovacija;

K. budući da su primjereno financirani sustavi socijalne skrbi i socijalne zaštite preduvjet za osiguravanje poštene i pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti i digitalnoj transformaciji; budući da se u Draghijevu izvješću dodatno naglašava da treba osigurati da rast produktivnosti i socijalna uključenost idu ruku pod ruku sa sustavima socijalne skrbi država članica, koji su ključni za pružanje snažnih javnih usluga, socijalne zaštite, stanovanja, prijevoza i skrbi za djecu tijekom tranzicije; budući da kvalitetna radna mjesta, pristojni radni uvjeti, pristup socijalnoj zaštiti, socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje imaju ključnu ulogu u privlačenju i zadržavanju radne snage te su važni za konkurentnost Unije i demokraciju na radnome mjestu;

L. budući da se prema izvješću Komisije o zapošljavanju i socijalnim kretanjima u Europi 2024. (ESDE 2024.)[15] ograničenja sudjelovanja u obrazovanju i osposobljavanju odraslih pripisuju preprekama kao što su percipirani nedostatak nužnosti, nedovoljna ponuda ili poteškoće u pristupu relevantnom kvalitetnom osposobljavanju, preklapanje termina, usklađivanje obiteljske odgovornosti i financijska ograničenja; budući da se u Draghijevom izvješću poziva EU da se pobrine za to da svi radnici imaju pravo na obrazovanje i prekvalifikaciju, čime bi im se omogućilo da preuzmu nove uloge kako njihova poduzeća budu usvajala tehnologiju ili da prijeđu na kvalitetna radna mjesta u novim sektorima[16];

M. budući da je integrirana kombinacija politika i obrazovanja koja uključuje razvoj vještina, financije i industrijsku politiku ključni pokretač europske konkurentnosti, socijalne otpornosti i pravednosti, strateške autonomije, ulaganja i otvaranja održivih radnih mjesta; budući da zelena i digitalna tranzicija iziskuje znatna ulaganja u prekvalifikaciju, usavršavanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te cjeloživotno učenje kako bi radnici stekli tehničke vještine specifične za svako zanimanje i potrebne osnovne meke vještine; budući da se stariji, niskokvalificirani radnici i radnice mogu suočiti s većim preprekama u „usavršavanju” i natjecanju za nova radna mjesta; budući da napori u području obrazovanja i osposobljavanja stoga moraju biti usko povezani s politikama pravedne tranzicije; budući da će radnicima i zajednicama u nepovoljnom položaju biti potrebna ciljana podrška kako bi se osiguralo da ne budu zapostavljeni;

N. budući da i dalje postoje znatne gospodarske razlike među državama članicama i regijama EU-a, uz velike razlike u pogledu BDP-a od 2012., povezane s udjelom industrije u gospodarskoj aktivnosti;

---

15 https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/employment-and-social-developments-europe-2024-upward-social-convergence-eu-and-role-social_en.

16 Draghijevo izvješće, str. 19.

O. budući da se u Lettinu izvješću smatra da su sloboda kretanja i „sloboda ostanka” dvije strane iste medalje i da se moraju razvijati zajedno; budući da se u Lettinu izvješću smatra da bi sloboda kretanja trebala biti slobodan izbor, a ne nužnost kako bi se nadoknadio nedostatak radnih mjesta u nekim regijama; budući da se u izvješću naglašava potreba za pružanjem prilika građanima u svim regijama, posebno u ruralnim područjima, uključujući potrebu za kvalitetnim radnim mjestima, te potreba za rješavanjem problema nejednakosti unutar zemalja i među njima[17]; budući da bi zelena tranzicija, ako ne bude primjereno osmišljena i poduprta, mogla nerazmjerno više utjecati na ranjive regije u istočnoj i južnoj Europi[18] u pogledu rizika od nezaposlenosti i gubitka radnih mjesta. budući da područja koja ovise o ugljenu dodatno povećavaju ranjivost, pri čemu su stope zaposlenosti za 10 – 15 % niže od prosjeka EU-a[19];

P. budući da se od plana za kvalitetna radna mjesta očekuje da će promicati mjere kojima se države članice i industrije podupiru u osiguravanju dostojanstvenih radnih uvjeta i pristupa osposobljavanju, postavljanju visokih standarda zdravlja i sigurnosti na radnome mjestu, osiguravanju pravednih promjena radnog mjesta za radnike i samozaposlene osobe te kolektivnog pregovaranja, sve u cilju privlačenja talenata i pružanja doprinosa konkurentnosti europskih industrija; budući da se od Komisije u tom kontekstu očekuje da će sa socijalnim partnerima raspravljati o okviru za potporu postupcima restrukturiranja na razini EU-a i država članica; budući da će taj okvir biti usmjeren na pravednu tranziciju, na anticipiranje promjena, ranu intervenciju u slučaju prijetnje restrukturiranja i na poboljšani okvir za informiranje i savjetovanje;

Q. budući da je potrebno ojačati administrativne i tehničke kapacitete lokalnih dionika uključenih u osmišljavanje i provedbu pravedne tranzicije; budući da se države članice i dalje suočavaju sa znatnim izazovima u djelotvornom upravljanju sredstvima EU-a i njihovoj provedbi na lokalnoj razini te u procjeni različitih učinaka klimatskih politika; budući da je provedba Fonda za pravednu tranziciju bila spora, što pokazuje stopa plaćanja od samo 32,2 % do kraja 2024.[20]; budući da broj radnih mjesta otvorenih u okviru Fonda za pravednu tranziciju nije dovoljan da se nadoknadi broj radnih mjesta za koje se predviđa da će biti izgubljena kada industrije s visokim emisijama ugljika prijeđu na čišće tehnologije; budući da mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) čine okosnicu europskoga gospodarstva i otvaraju velik udio stalnih lokalnih radnih mjesta; budući da su potrebne posebne odredbe za MSP-ove kako bi se ojačala njihova

---

17 https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/py4s-5ad4

18 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/24c7aa49-2451-11ee-94cb-01aa75ed71a1/language-en.

19 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/759354/CASP_STU(2025)759354_EN.pdf.

20 Mehanizam za pravednu tranziciju – uspješnost 2025., Europska komisija.

uloga u pravednoj tranziciji;

1. ističe da će uspješan prelazak na održivije izvore energije, te modernizirane industrije i digitaliziranije gospodarstvo imati važnu ulogu u dugoročnoj konkurentnosti poduzeća Unije na globalnom tržištu i da moraju dovesti do otvaranja kvalitetnih radnih mjesta u Uniji; naglašava da je potrebno dobro pripremiti poduzeća i radnike za iskorištavanje mogućnosti koje proizlaze iz prelaska na nova i inovativna rješenja, te naglašava važnost dostojanstvenog rada i radnih mjesta obuhvaćenih kolektivnim ugovorima, koji su neophodni za osiguravanje društvenog napretka i prihvaćanja tranzicije; smatra da je zakonodavni okvir za rješavanje izazova i iskorištavanje mogućnosti pravedne tranzicije na radnome mjestu neophodan kako bi odgovarajući minimalni standardi radnicima i poslodavcima pružili jasnoću i strukturu u predviđanju promjena i upravljanju njima te u konačnici poboljšali otpornost, konkurentnost i uzlaznu socijalnu konvergenciju te socijalnu pravdu u Uniji; naglašava da regije mogu podupirati pravednu tranziciju kombiniranjem socijalne zaštite, gospodarske diversifikacije i teritorijalne koordinacije kako bi se smanjili negativni učinci, jačala lokalna gospodarstva i promicao uključiv razvoj;

2. ističe da učinak dekarbonizacije na zapošljavanje nadilazi smanjenja u sektorima fosilnih goriva i da će imati širi učinak u smislu redefiniranja radnih mjesta i ukupne tranzicije na tržištu rada; u tom pogledu pozdravlja najavu Zakona o kvalitetnim radnim mjestima kojim se želi osigurati da prakse zapošljavanja budu u skladu s kretanjima u modernom gospodarstvu; naglašava da u taj zakon i u predstojeće ažuriranje Akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava i novog Plana za kvalitetna radna mjesta treba uključiti niz konkretnih mjera kojima se osjetno poboljšavaju radni uvjeti, zdravlje i sigurnost, demokracija na radnome mjestu, pokrivenost kolektivnim pregovaranjem te osposobljavanje i vještine radnika i samozaposlenih osoba te se osigurava učinkovita provedba zakonodavstva EU-a o zapošljavanju i socijalnoj politici; naglašava da su takve mjere ujedno prilika da se poslodavcima u Uniji, posebno MSP-ovima, pruži potpora da zadrže i poboljšaju svoju konkurentnost jer pružaju jasan okvir, među ostalim praktične smjernice i potporne alate za predviđanje promjena i upravljanje njima u partnerstvu s radnicima te za ulaganje u strukovno obrazovanje i osposobljavanje (SOO), usavršavanje i prekvalifikaciju radnika kako bi se riješio problem nedostatka vještina i radne snage koji koči produktivnost i rast kao i buduće izglede za radnike;

3. naglašava da se digitalizacija mora provoditi na antropocentričan način, pri čemu je potrebno spriječiti prekomjerno nadziranje radnika i osigurati pravo na isključivanje, kao i pravedno radno vrijeme;

4. ističe da je predviđanje promjena i upravljanje njima ključno kako bi se i poslodavci i radnici te regionalna i lokalna tijela i zajednice

uspješno snašli u zelenoj i digitalnoj tranziciji i učinkovito suočili s gospodarskim izazovima uzrokovanima nepovoljnim geopolitičkim događajima te iste pretvorili u nove prilike; naglašava da se ranim planiranjem tranzicije mogu proaktivno spriječiti otpuštanja i dovesti do otvaranja radnih mjesta, izgraditi dugotrajna otpornost poduzeća i na najbolji način iskoristiti dostupna sredstva; naglašava da takvi planovi zahtijevaju odluke koje bi mogle dovesti do znatnih promjena u organizaciji rada te se stoga moraju razvijati u širokom partnerstvu u okviru socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja, uz potpuno poštovanje prava na informiranje i savjetovanje; u tom pogledu poziva Komisiju da prati i provodi potpunu provedbu okvira utvrđenog u Direktivi 2002/14/EZ; nadalje poziva države članice da omoguće socijalni dijalog na relevantnim razinama o prelasku s jednog radnog mjesta na drugo, posebno za zanimanja koja mogu nestati ili se znatno smanjiti; podsjeća na alate za rano upozoravanje predviđene Direktivom (EU) 2019/1023 i smatra da bi se prilagodbom takvih alata na okolnosti relevantne za zelenu i digitalnu tranziciju osiguralo bolje otkrivanje i odgovor na predstojeće promjene u poslovanju poduzeća; naglašava da je poduzeća potrebno poticati da izrade vlastite planove tranzicije; naglašava da dionici i civilno društvo moraju biti uključeni od najranijih faza planiranja tranzicije, osiguravajući smisleno sudjelovanje, a ne savjetovanje u kasnoj fazi;

5. ističe da se nedostatak kvalificiranih radnika može bitno smanjiti samo ako se riješe pitanja dostupnosti i pristupačnosti obrazovanja, (pre)kvalifikacija i prilika za osposobljavanje te poboljšaju radni uvjeti; naglašava da je socijalni dijalog između radnika i poslodavaca o modalitetima mogućnosti osposobljavanja usklađenih s potrebama tržišta rada i usmjerenih na poštovanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života ključan i da bi ga trebalo olakšati[21]; čvrsto vjeruje da se individualnim pravom svih radnika na osposobljavanje tijekom radnog vremena, kojim se uklanjaju glavne prepreke sudjelovanju u mjerama osposobljavanja, može osigurati kvalitetno usavršavanje ili prekvalifikacija, osposobljavanje zaposlenika i potpora razvoju karijere za predvidljivu i stabilnu ponudu kvalificiranih radnika; naglašava potrebu za uklanjanjem troškovne prepreke osiguravanjem besplatnog osposobljavanja za radnike, uz potporu financiranja, poreznih poticaja i partnerstava; naglašava da su nacionalne institucije i socijalni partneri odgovorni za osposobljavanje zaposlenika i ističe njihovu ključnu ulogu u provedbi prava na osposobljavanje; u tom pogledu poziva države članice da daju prednost programima osposobljavanja koje su zajednički razvili radnici i njihovi poslodavci te da ih promiču, osiguravajući da usavršavanje i prekvalifikacija odgovaraju stvarnoj potražnji i doprinose napredovanju u karijeri;

6. naglašava potrebu za smislenim uključivanjem mladih u

---

21 Employment and Social Developments in Europe 2024 (Zapošljavanje i socijalna kretanja u Europi 2024.), Europska komisija, str. 20.

osmišljavanje, provedbu i praćenje politika povezanih s pravednom i pravičnom tranzicijom; poziva na jačanje napora u provedbi Garancije za mlade, pri čemu države članice trebaju osigurati veća sredstva s ciljem da najmanje 15 % svojih sredstava iz fonda ESF+ dodijele ciljanim mjerama i strukturnim reformama kojima se podupiru kvalitetno zapošljavanje mladih, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, posebno kroz plaćeno visokokvalitetno pripravništvo i naukovanje, te se olakšava prelazak iz škole na posao, ponovno uključivanje u obrazovanje ili osposobljavanje te prilike za ponovno uključivanje u obrazovanje;

7. naglašava da države članice, uz sudjelovanje regija, trebaju podržati poduzeća i radnike osmišljavanjem strategija za tranziciju i politika za pravednu tranziciju na nacionalnoj razini prilagođenih lokalnim specifičnostima; ističe da bi se takvim nacionalnim strategijama trebao utvrditi učinak tranzicija na regije, pojedine sektore i odgovarajuću radnu snagu te uspostaviti sveobuhvatan i međusektorski plan za ublažavanje tog učinka; naglašava da je važno razviti dugoročnu viziju i strategiju za lokalnu i regionalnu gospodarsku tranziciju u koju će biti uključeni javni i privatni akteri, civilno društvo i socijalno gospodarstvo; ističe da su za zadržavanje radnika i otvaranje kvalitetnih radnih mjesta nužna izravna ulaganja u inovacije te poboljšanje regionalne privlačnosti unapređenjem i pružanjem visokokvalitetne, priuštive i pristupačne infrastrukture, javnih usluga i sadržaja;

8. smatra ključnim promicanje gospodarske održivosti europskih industrijskih poduzeća i, u mjeri u kojoj je to moguće, sprečavanje zatvaranja i prisilnih otpuštanja; ističe važnost podupiranja poduzeća, posebno MSP-ova, radi sprečavanja prisilnih otpuštanja, i to privremenim programima potpore za zaštitu radnih mjesta tijekom tranzicija, kako bi se izbjegao gubitak strateških industrijskih kapaciteta i kvalificirane radne snage; primjećuje da je, u slučaju potrebe prelaska s jednog radnog mjesta na drugo, ključno zadržati radnike u istoj regiji te im istodobno omogućiti dovoljno vremena za prekvalifikaciju uz ograničavanje osobnih financijskih gubitaka; traži snažniju zaštitu od nepoštenih otpuštanja i poziva na to da se radnicima pogođenima restrukturiranjem zajamče pristup odgovarajućoj naknadi, mogućnosti prekvalifikacije i potpora u pronalaženju novih radnih mjesta;

9. naglašava da regionalna predviđanja Eurostata upućuju na kontinuirani pad radno sposobnog stanovništva u mnogim područjima tijekom dvadesetih i tridesetih godina 21. stoljeća, posebno u regijama koje su već pogođene starenjem i geografskom mobilnošću; ističe da bi takvi trendovi mogli oslabiti ponudu radne snage te ugroziti dugoročni razvoj u trenutku kada su kvalificirani radnici ključni za zelenu i digitalnu tranziciju; naglašava važnost prava ljudi na ostanak u svojim regijama ili lokalnim područjima i potrebu za ciljanim strategijama za ruralna i periferna područja; poziva Komisiju i države članice da podrže lokalizirane politike

kojima se stvaraju gospodarske prilike za ljude i poduzeća u ruralnim regijama, privlače privatna ulaganja i stvaraju lokalna radna mjesta; naglašava da su takve strategije potrebne za jačanje gospodarskih prilika u ruralnim područjima, podupiranje otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, inovacija, lokalne industrijske obnove i, u konačnici, osiguravanje da građani mogu izgraditi svoju budućnost u svojim zajednicama;

10. podsjeća da su MSP-ovi glavni pokretači trajnog lokalnog zapošljavanja; naglašava da je potrebno omogućiti pojednostavljen, razmjeran pristup financijskim sredstvima za tranziciju koji pogoduje MSP-ovima, među ostalim omogućavanjem povezivanja u klastere radi pristupa sredstvima i ispunjavanja obveza izvješćivanja, digitalnih jedinstvenih kontaktnih točaka i tehničke pomoći u vidu smjernica za izradu i usklađenost projekata; potiče države članice i regionalne vlasti da uspostave i ojačaju programe potpore poduzećima u pogođenim regijama kako bi se start-up poduzećima i MSP-ovima pomoglo da rastu i uspiju; ističe da poticaji za ulaganja u kombinaciji sa socijalnim uvjetima mogu pomoći u privlačenju poduzeća u ranjive regije uz istodobno osiguravanje održivog razvoja lokalnog gospodarstva; naglašava da je potrebno pomoći društvima, posebno MSP-ovima, u rješavanju problema nedostatka vještina u Uniji i promicanju prekvalifikacija i usavršavanja, čime bi se ljudima pomoglo da steknu odgovarajuće vještine za kvalitetna radna mjesta; poziva Europsku komisiju da osigura namjensku potporu za MSP-ove u okviru budućeg financiranja pravedne tranzicije; nadalje, poziva Europsku komisiju da prati sudjelovanje MSP-ova u programima pravedne tranzicije;

11. ističe da socijalna ekonomija, a posebno socijalna poduzeća za integraciju na tržište rada, imaju ključnu ulogu u osiguravanju uključivih i pravednih tranzicija; naglašava potrebu za potporom u pristupu financiranju, izgradnji kapaciteta i tehničkoj pomoći;

12. poziva Komisiju i države članice da olakšaju i velika i mala ulaganja i osmisle politike kojima se otvaraju gospodarske prilike za privatni sektor, posebno za mala i srednja poduzeća, smanjenjem administrativnog opterećenja, ublažavanjem uvjeta za sufinanciranje i pojednostavljenjem pristupa financiranju uz poštovanje prava radnika i prava na zaštitu potrošača; naglašava da su takva ulaganja ključna za jačanje europske industrijske i tehnološke baze, otvaranje visokokvalitetnih radnih mjesta i osiguravanje kvalificirane radne snage prilagođene lokalnim okolnostima, resursima i posebnostima kako bi se u potpunosti iskoristio regionalni potencijal i potaknula konkurentnost, održivi rast i dugoročno stvaranje vrijednosti; naglašava da su poduzetnici i mala poduzeća ključni za ulaganja, inovacije i otvaranje radnih mjesta, posebno u ruralnim i manje razvijenim područjima, te da se okviri financiranja i tehnička pomoć moraju prilagoditi njihovim potrebama kako bi se u potpunosti iskoristio njihov potencijal u zelenom i digitalnom gospodarstvu te potaknuo održivi rast i dugoročno stvaranje vrijednosti;

13. prima na znanje nedostatak točnih raščlanjenih podataka o broju radnih mjesta koja su izgubljena, otvorena ili zahvaćena dvostrukom tranzicijom; naglašava da je za učinkovite političke i pravodobne odgovore važno predviđati promjene na tržištu rada i trendove u potrebama za vještinama; naglašava potrebu za utvrđivanjem, razmjenom i promicanjem najboljih praksi; poziva na konsolidaciju prikupljanja relevantnih podataka i analizu učinka tranzicijskih politika; naglašava da bi pokazatelje energetskog siromaštva i siromaštva u pogledu prijevoza trebalo sustavno integrirati u strukture za praćenje pravedne tranzicije kako bi se osiguralo da su financiranje i mjere za otvaranje radnih mjesta prvenstveno usmjereni na ranjiva kućanstva;

14. potiče programe obnove na razini zajednice koji obuhvaćaju četvrti ili sela i kojima se smanjuju troškovi, jača kohezija i ubrzava tranzicija;

15. žali zbog toga što prijedlog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034. ne sadržava zaseban instrument za rješavanje pitanja pravedne tranzicije; ističe da su i dalje potrebna namjenska sredstva kako bi se pogođenim regijama pružila potpora u suočavanju s izazovima koji proizlaze iz zelene tranzicije; u tom pogledu poziva na proširenu i opširniji Fond za pravednu tranziciju za programsko razdoblje nakon 2027. kako bi se osiguralo da djeluje u skladu s načelima podijeljenog upravljanja i partnerstva, u okviru kohezijske politike i s povećanim proračunom; naglašava da bi novim fondom trebalo podupirati poslodavce u pružanju prava na osposobljavanje radnicima te u provedbi planova tranzicije na razini poduzeća; naglašava da bi osposobljavanje trebalo biti visokokvalitetno, usklađeno s potrebama tržišta rada i dovesti do kvalifikacija i diploma koje se potvrđuju transparentnim i jasnim sustavima certificiranja koji omogućuju uzajamno priznavanje među državama članicama; poziva na to da se u financiranje tranzicije uključe socijalni uvjeti kako bi se poticala uključenost;

16. podsjeća da se unatoč svojim transformacijskim ambicijama Fond za pravednu tranziciju susreo sa znatnim izazovima u postizanju svojih ciljeva, posebno u pogledu osiguravanja pravednih ishoda i pružanja pristupa fondu za mala i srednja poduzeća[22]; poziva na pojednostavljen pristup malih i srednjih poduzeća Fondu za pravednu tranziciju pružanjem tehničke pomoći i smanjenjem administrativnog opterećenja;

17. ističe važnost razvoja osnovnih i naprednih digitalnih vještina za radnike; naglašava potrebu da se građanima osigura osnovna digitalna pismenost, osviještenost o podacima i sigurnoj upotrebi internetskih alata kako bi se i dalje mogli zaposliti i prilagoditi, uz istodoban rad na naprednijim kompetencijama;

---

22 Pravedna tranzicija u svijetu rada, EPRS, rujan 2025. https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774668/EPRS_BRI(2025)774668_EN.pdf.

18. naglašava da ustanove za obrazovanje i osposobljavanje trebaju povećati relevantnost svojeg osposobljavanja kako bi ispunile potrebe konkurentnog tržišta rada i opremile polaznike, voditelje osposobljavanja i nastavnike relevantnim znanjem i vještinama da budu aktivni pokretači promjena u pravednoj tranziciji prema ekološki održivim gospodarstvima i društvu za sve; naglašava da učinkovito osposobljavanje ovisi o dostupnosti nastavnika i voditelja osposobljavanja s trenutačnim znanjem o održivom i zelenom gospodarstvu, energetskoj učinkovitosti te zelenim i digitalnim tehnologijama; ističe da je njihova uloga ključna u promicanju odgovarajućih vještina i kompetencija i za mlađu i stariju generaciju radnika te za odgovarajuće prekvalifikacije i usavršavanja za osobe pogođene zelenom tranzicijom; naglašava da bi obrazovanje i osposobljavanje takvih učitelja i voditelja osposobljavanja stoga trebali biti prioritet u svakoj strategiji stjecanja vještina na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini;

19. naglašava da su izravna javna i privatna ulaganja u čistu infrastrukturu, projekte obnovljive energije i aktivnosti kružnog gospodarstva nužna za revitalizaciju lokalnih gospodarstava i doprinose otvaranju kvalitetnih radnih mjesta; ističe potrebu za iskorištavanjem regionalne imovine ulaganjem u sektore u kojima regije već ostvaruju prednosti ili komparativne prednosti; smatra da regionalna specijalizacija može biti temelj zelenih industrijskih klastera; ističe da potpora istraživanju i inovacijama te poticanje suradnje između sveučilišta i poduzeća mogu potaknuti nove održive poslovne modele;

20. naglašava da je za ostvarivanje ciljeva pravedne tranzicije potrebna koherentna i integrirana kombinacija politika; poziva na to da se klimatskim i industrijskim mjerama EU-a uzmu u obzir ciljevi u pogledu uključenosti, socijalne zaštite i vještina; ističe da je važno osigurati da se europska i nacionalna sredstva upotrebljavaju za olakšavanje zelene i digitalne tranzicije, među ostalim u vidu promicanja socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja; traži da financijska potpora EU-a i državne potpore koje pružaju države članice budu usklađene s europskom industrijskom politikom kako bi se ponudila kvalitetna radna mjesta, promicalo kolektivno pregovaranje, poštovala prava radnika i standardi EU-a, povećala konkurentnost europskih poduzeća te osigurali bolji radni uvjeti;

21. poziva države članice da osiguraju dostatna sredstva za kvalitetne programe stjecanja vještina i strukovnog osposobljavanja kao dugoročno ulaganje u produktivnost, rast i konkurentnost radnika i poduzeća; poziva države članice da uz potporu Komisije strateški iskoriste postojeće instrumente EU-a za provedbu Unije vještina, posebno jamstva za vještine; poziva države članice da povećaju iznos prihoda iz nacionalnih sustava trgovanja emisijama za osposobljavanje radnika i preraspodjelu radne snage, posebno za radnike u regijama s visokim emisijama ugljika; poziva Komisiju da istraži i izda smjernice o tome kako se javno-privatnim partnerstvima

između država članica i poduzeća može financirati osposobljavanje, prekvalifikacija i usavršavanje radnika, posebno pravo pojedinačnih radnika na osposobljavanje;

22. podsjeća na važnost uključivanja pitanja invaliditeta i intersekcijskog pristupa usmjerenog na mlade, starije i niskokvalificirane radnike te radnice u sve mjere politika koje se odnose na dvostruku tranziciju, kao što je osiguravanje razumne prilagodbe u obrazovanju i osposobljavanju;

23. podsjeća na ulogu Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) u pružanju potpore radnicima na koje utječe zelena i digitalna tranzicija tijekom preostalog programskog razdoblja te potiče države članice da, uz potporu Komisije, u potpunosti iskoriste Fond; pozdravlja cilj predložene revizije postojećeg EGF-a da se proaktivno pruži potpora radnicima čije je otpuštanje neizbježno i da se ubrza postupak odobravanja zahtjeva; međutim, naglašava da je važno osigurati da poduzeća u postupku restrukturiranja koja se žele prijaviti za Fond to čine uz potpuno savjetovanje s radnicima i njihovim predstavnicima, pa i pri osmišljavanju personaliziranog paketa mjera; sa zabrinutošću prima na znanje ukidanje (EGF-a) u prijedlogu višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034.; naglašava važnost aktivnih mjera na tržištu rada i mjera socijalne zaštite za reintegraciju radnika koji su nakon velikih restrukturiranja proglašeni viškom na tržište rada; poziva Komisiju da u sljedećem VFO-u osigura kontinuiranu namjensku potporu radnicima koji su u opasnosti od velikih restrukturiranja ili su zbog njih proglašeni viškom;

24. podsjeća na važnost osiguravanja visoke razine zdravlja i sigurnosti radnika na radu; naglašava važnost proaktivnog rješavanja rastućih rizika zdravlja i sigurnosti na radu za radne zadatke, obrasce i radna mjesta, posebno ekološke i psihosocijalne rizike u kontekstu dvostruke tranzicije; poziva Komisiju da provede sveobuhvatnu reviziju postojećeg strateškog okvira za zdravlje i sigurnost na radu i postojećeg zakonodavnog okvira za sigurnost i zdravlje na radu kako bi se utvrdili preostali nedostaci te osiguralo da pravna stečevina EU-a ostane svrsishodna i da doprinese izradi strateškog okvira za razdoblje nakon 2027.;

25. naglašava da transformacije i restrukturiranje radnih mjesta tijekom dvostruke tranzicije mogu izazvati psihosocijalne rizike kao što su stres, nesigurnost i prijetnja od gubitka posla; ističe potrebu za zaštitom mentalnog zdravlja i psihosocijalne dobrobiti radnika tijekom tranzicija, među ostalim putem procjena rizika na radnom mjestu i usluga potpore; poziva na to da se programi potpore mentalnom zdravlju, uključujući savjetovanje, upravljanje stresom i programe za postizanje ravnoteže između poslovnog i privatnog života, integriraju u planove tranzicije na razini poduzeća.

26. ističe da je važno pružiti potporu radnicima da ojačaju svoje transformativne, osnovne i kognitivne vještine kao što su kreativno i kritičko razmišljanje, predviđanje, otpornost, fleksibilnost i agilnost, motivacija i samosvijest, znatiželja i cjeloživotno učenje, uz prepoznavanje važnosti sposobnosti radnika da se prilagode narušenim radnim mjestima, samoučinkovitosti i da stvaraju nova rješenja koja su potrebna za zelenu i digitalnu transformaciju;

27. pozdravlja kratki prikaz politike Cedefopa na temu izrade europske karte kvalifikacija kojom se jačaju transparentnost, usporedivost i prenosivost kvalifikacija diljem Europe; naglašava da takva karta mora mora biti više od akademske rasprave i služiti kao praktičan alat za konkurentnost, relevantnost tržišta rada i mobilnost; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da je europski kvalifikacijski okvir čvrsto povezan s gospodarskim potrebama, industrijskom politikom i ulaganjem u vještine te temeljito i sustavno mapiraju trenutačni nedostatak vještina na regionalnoj razini i da predvide buduću potražnju za vještinama; naglašava da bi takvo mapiranje trebalo uključivati analizu učinka i dovesti do sektorskih i teritorijalnih mjera kako bi se iskoristio potencijal zelene tranzicije u svim regijama;

28. ističe da su za potporu radnicima i osiguranje socijalne kohezije tijekom razdoblja tranzicije ključne snažne mreže socijalne sigurnosti i sustavi socijalne zaštite; poziva države članice da, uz savjetovanje sa socijalnim partnerima i relevantnim organizacijama civilnog društva, moderniziraju i ojačaju svoje sustave socijalne zaštite i osnovne javne usluge, uz istodobno osiguranje dugoročne održivosti i bez povećanja financijskog opterećenja za MSP-ove, s posebnim naglaskom na zdravstvenoj skrbi, prijevozu, obrazovanju, politikama socijalne uključenosti, potpori dohotku i pristupu priuštivom stanovanju te potpori neprofitnim pružateljima socijalnih usluga, kako bi se osigurala otpornost na šokove koji proizlaze iz dvostruke tranzicije koja utječe na tržište rada i kako bi zaposlenici pogođeni gubitkom radnih mjesta mogli u najvećoj mogućoj mjeri zadržati svoj životni standard;

29. potiče države članice da u potpunosti provedu preporuku Vijeća o socijalnoj zaštiti radnika i samozaposlenih; poziva Komisiju da s pomoću pregleda socijalnih pokazatelja i okvira za socijalnu konvergenciju prati rizike i napredak prema tim mjerama; naglašava da je važno osigurati da su ponude nacionalnih zavoda za zapošljavanje relevantne za promjenjiva kretanja na tržištu rada kako bi se osigurala potpora osobama koje zbog tranzicije mijenjaju radna mjesta;

30. naglašava važnost ciljanih politika za potporu osobama koje su najviše pogođene dvostrukom tranzicijom, a posebno onima u ranjivom položaju; naglašava da su aktivna potpora i rane intervencije potrebne kako bi se spriječilo da osobe u ranjivom položaju padnu u duga razdoblja nezaposlenosti ili postanu

obeshrabrene; poziva države članice da znatno povećaju aktivnu potporu kvalitetnom zapošljavanju, konkretno podupiranjem pristupa kvalitetnim radnim mjestima i njihovom očuvanju, promicanjem poduzetništva i poticanjem otvaranja kvalitetnih radnih mjesta; naglašava ulogu programa uključivanja na tržište rada, ciljane javne nabave i lokalnih javnih radova u stvaranju prijelaznih radnih mjesta; naglašava potrebu za izgradnjom kapaciteta lokalnih i regionalnih vlasti kako bi se uspješno mobilizirala ulaganja, surađivalo s ciljnim skupinama u razvoju i provedbi programa socijalne potpore i mjerili distribucijski učinci;

31. naglašava potrebu za podupiranjem programa skraćenog radnog vremena i važnost ciljane potpore radnicima pogođenima tranzicijama, na temelju pozitivnog iskustva s instrumentom SURE; poziva Komisiju da predloži poboljšani mehanizam SURE koji bi bio usmjeren na zelenu i digitalnu tranziciju jer se podupiranjem takvih privremenih mjera za zaštitu radnih mjesta u kriznim vremenima mogu stabilizirati javni rashodi namijenjeni politikama zapošljavanja i mjerama pravedne tranzicije kako bi se ublažili neposredni učinci nužne preobrazbe gospodarstva EU-a na radna mjesta u skladu s ciljevima pravedne tranzicije;

32. naglašava da će se učinak na zapošljavanje razlikovati među regijama i stanovništvom; u tom pogledu ističe da lokalne građane i dionike, uključujući relevantne organizacije civilnog društva, treba uključiti i osnažiti kako bi bili aktivni dionici tranzicije; naglašava da bi lokalne i regionalne vlasti trebale biti izravno uključene u osmišljavanje, odabir i praćenje projekata kako bi se osiguralo da se financiranjem zadovoljavaju posebne lokalne potrebe i podupire diversifikacija regionalnih gospodarstava; naglašava da se javna tijela tijekom upravljanja tranzicijom moraju strateški savjetovati i surađivati sa socijalnim partnerima; ističe da se smisleno sudjelovanje može osigurati savjetovanjem u ranoj fazi te jasnim mandatima i glasačkim pravima u regionalnim koordinacijskim tijelima za socijalne partnere, MSP-ove, civilno društvo, socijalnu ekonomiju i mlade;

33. ističe da je kolektivno pregovaranje ključno za pravedne plaće, socijalnu pravdu i demokraciju na radnome mjestu, ali da je obuhvat i dalje neujednačen; podsjeća na obveze država članica s obuhvatom kolektivnog pregovaranja manjim od 80 % da donesu nacionalne akcijske planove s jasnim rokovima i konkretnim mjerama za povećanje obuhvata; poziva Komisiju da pruži smjernice i potporu državama članicama za jačanje sustava pregovaranja, posebno na sektorskoj razini, uz puno sudjelovanje socijalnih partnera; naglašava da bi EU i države članice trebali podupirati financiranje za izgradnju kapaciteta socijalnih partnera, posebno na regionalnoj razini, u okviru provedbe preporuke Vijeća o osiguravanju pravedne tranzicije prema klimatskoj neutralnosti za sudjelovanje u strukturiranom socijalnom dijalogu i kolektivnom pregovaranju o planovima tranzicije na razini poduzeća;

34. smatra da bi financijske implikacije zatraženog prijedloga trebale biti pokrivene postojećim proračunskim sredstvima;

35. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju i priložene preporuke proslijedi Komisiji i Vijeću.

PRILOG REZOLUCIJI:
PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA

Europska direktiva za pravednu tranziciju u svijetu rada: osiguravanje otvaranja radnih mjesta i revitalizacija lokalnih gospodarstava

Europski parlament smatra da bi Komisija trebala predvidjeti sljedeća načela i ciljevi:

Preporuka 1.: Opći cilj prijedloga

Opći cilj prijedloga trebala bi biti uspostava okvira mjera politike Unije koji se može provesti u praksi u regijama pogođenima zelenom i digitalnom tranzicijom kako bi se osigurala socijalno pravedna i uključiva tranzicija i otvaranje i očuvanje kvalitetnih radnih mjesta.

Preporuka 2.: Oblik prijedloga

S obzirom na to da je za postizanje tog cilja potreban sveobuhvatan paket mjera, prijedlog bi trebao uključivati elemente iz sljedećih područja:

(a) radni uvjeti,

(b) integracija osoba isključenih s tržišta rada,

(c) obavješćivanje radnika i savjetovanje s njima,

(d) poboljšanja radne okoline radi zaštite zdravlja i sigurnosti radnika.

Preporuka 3.: Predmet prijedloga

Prijedlog bi trebao biti usmjeren na sljedeće mjere politike:

(a) uspostavu posebnog okvira za predviđanje promjena u regijama i sektorima koji se suočavaju s tranzicijama te upravljanje njima na temelju načela obveznog i pravovremenog obavješćivanja i savjetovanja s radnicima i njihovim predstavnicima, socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja;

(b) osiguranje da se u kontekstu tranzicija zaista primjenjuje pravo radnika i njihovih predstavnika na obaviještenost i savjetovanje, kako je utvrđeno u Direktivi 2002/14/EZ i nacionalnim odredbama;

(c) uspostavu individualnog prava na osposobljavanje radnika tijekom radnog vremena;

(d) uspostavu nacionalnih strategija za pravednu tranziciju, s posebnim naglaskom na razvoju dugoročne vizije za lokalna gospodarstva i radnu snagu u svim pogođenim regijama i sektorima, koje treba osmisliti i provesti uz smisleno sudjelovanje socijalnih partnera i

lokalnih aktera;

(e) razvoj programa potpore za poduzeća, posebno MSP-ove i lokalne aktere, kako bi se potaknulo otvaranje radnih mjesta na lokalnoj razini;

(f) osiguranje usklađivanja ponude i potražnje radne snage i vještina kombiniranjem informacija o tržištu rada, jače suradnje lokalnih aktera i socijalnih partnera s pružateljima osposobljavanja i promicanja planova tranzicije na razini poduzeća;

(g) razvoj strukture za praćenje kako bi se omogućilo strateško predviđanje učinaka tranzicije i kretanja na tržištu rada.

Preporuka 4.: Provedba i izvršenje

1. Prijedlogom bi se trebala poštovati ovlast država članica da primjenjuju ili donose zakone i druge propise koji su povoljniji za radnike ili da potiču ili dopuštaju primjenu kolektivnih ugovora koji su povoljniji za radnike te on ne bi trebao biti valjan razlog za smanjenje opće razine zaštite koja se već pruža radnicima u državama članicama.

2. Prijedlogom bi se trebala poštovati autonomija socijalnih partnera, uključujući pravo na pregovaranje o kolektivnim ugovorima i njihovo sklapanje, te bi im se trebalo omogućiti da, na njihov zajednički zahtjev, budu odgovorni za njegovu provedbu, pod uvjetom da nacionalni sustav u svakom trenutku može jamčiti rezultate koji se očekuju u okviru prijedloga.